

*Nosik A.A.*

**ВЫКАРЫСТАННЕ СІСТЭМЫ ДЫСТАНЦЫЙНАГА НАВУЧАННЯ  
MOODLE ЯК КАМПЕНЕНТА ЭФЕКТЫўНАЙ ПАДРЫХТОўКІ ДА  
ІСПЫТАў ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ**

*Беларускі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт  
Мінск, Беларусь*

Артыкул прысвечаны пытанню эфектыўнасці выкарыстання сістэмы дыстанцыйнага навучання MOODLE ў працэсе падрыхтоўкі да здачы цэнтралізаванага тэсціравання па беларускай мове. Паказана роля выкладчыка ў арганізацыі навучання і магчымасці, якія адкрываюцца для навучэнца падчас праходжання электроннага курса.

*Ключавыя словы:* цэнтралізаванае тэсціраванне, MOODLE, беларуская мова.

*Nosik A.A.*

**USE OF THE MOODLE SYSTEM AS A COMPONENT OF EFFECTIVE  
PREPARATION FOR THE ENTRANCE EXAMINATIONS IN THE  
BELARUSIAN LANGUAGE**

*Belarusian State Medical University  
Minsk, Belarus*

The article focuses on the effectiveness of the use of distance learning system MOODLE in preparation for the delivery of centralized testing of the Belarusian language. It shows the role of the teacher in the organization of learning and the opportunities that are opening up for the passage of student e-learning course.

*Keywords:* centralized testing, MOODLE, Belarusian language.

У сучасным прагрэсіўным асяроддзі, якое знаходзіцца ў стане няспыннага руху і развіцця, дыстанцыйнае навучанне з'яўляецца неад'емнай часткай арганізацыі і ажыццяўлення адукацыйнага працэсу. Паводле апошніх звестак сістэма дыстанцыйнага навучання MOODLE выкарыстоўваецца больш чым у 200 краінах свету. Распрацавана яна Марцінам Даўжыямасам, выкладчыкам універсітэта Пэрт з Аўстраліі, і ўпершыню ўведзена ў эксплуатацыю ў жніўні 2002 года. Першапачаткова арыентаваная на ўніверсітэцкую адукацыю, у далейшым яна з поспехам стала выкарыстоўвацца для арганізацыі як давузаўскага, так і паслявузаўскага навучання [3, С.6].

Распрацоўка электронных сродкаў навучання і кантролю па кожнай дысцыпліне базіруецца на комплексе дакументаў і сродкаў забеспячэння ў адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарту спецыяльнасці. Курс беларускай мовы для падрыхтоўчага аддзялення слухачоў БДМУ складзены ў адпаведнасці з «Вучэбнай праграмай для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання. Беларуская мова. V—XI класы», 2012 г., зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Змест праграмы дазваляе выпускнікам устаноў агульнай сярэдняй адукацыі не

толькі паўтарыць, падагульніць і сістэматызаваць адпаведныя веды пра сістэму мовы і маўленне, але і сфарміраваць грунтоўныя арфаграфічныя, пунктуацыйныя, камунікатыўна-маўленчыя ўменні і навукі.

Зручнасць і эфектыўнасць выкарыстання сістэмы заключаецца ў тым, што яна змяшчае ўсе неабходныя для засваення вучэбнага матэрыялу кампаненты інфармацыйна-метадычнага забеспячэння (графік вучэбнага працэсу, расклад кансультацый, рабочыя вучэбныя праграмы дысцыпліны, лекцыйны матэрыял, метадычныя рэкамендацыі да выканання заданняў, тэсты для самакантролю, пералік дадатковай літаратуры і спасылкі на электронныя рэсурсы). Калі ўлічыць, што ўся падрыхтоўка па нашым прадмеце накіравана на паспяховую здачу ЦТ, прымяненне элемента “Тэст” як нельга лепш спрыяе выпрацоўцы і аўтаматызацыі навыкаў выканання тэставых заданняў і тым самым робіць абітурыента больш стрэсаўстойлівым пры здачы рэальнага экзамену. Любы тэст у MOODLE ствараецца на аснове Банка пытанняў (спецыяльнай базы даных), якія распрацоўвае сам выкладчык.

Сістэма не накіравана на ліквідацыю традыцыйнага навучання, якая прадугледжвае прамы кантакт выкладчыка і навучэнца, а на магчымасць больш дзейснага ўключэння ў яго. “Незалежна ад формы навучання, адукацыйны працэс змяшчае тры аспекты:

- 1) распрацоўка зместу вучэбнага курса;
- 2) дастаўка курса навучэнцам;
- 3) адміністраванне курса (наведванне і бягучая паспяховасць, кантрольныя работы і г. д.)” [2, С. 7].

З гэтага вынікае, што інфармацыйныя тэхналогіі не замяшчаюць асобу педагога – выкладчык сам кіруе працэсам, але ў пэўнай ступені мяняецца змест яго дзейнасці.

У сітуацыі дзяржаўнага двухмоўя (з фактычнай перавагай ролі рускай мовы) прыцягненне найноўшых тэхналогій да вывучэння беларускай мовы бачыцца рэальным сродкам павышэння цікавасці да яе сярод абітурыентаў і пашырэння тэхнічных магчымасцей у самім вучэбным працэсе. Выкладчык павінен распрацаваць змест курса на новай тэхналагічнай аснове, дапамагчы абітурыенту правільна зарыентавацца ў вучэбнай інфармацыі, забяспечыць актыўнае ўзаемадзеянне і з сабой, і з іншымі слухачамі падчас абмеркавання актуальных вучэбных пытанняў [1, С. 20].

Адной з умоў паспяховага выніку навучання з’яўляецца правільна арганізаваная самастойная праца вучня. На думку экспертаў, “выкарыстанне e-learning прадстаўляе значна больш магчымасцей для самастойнай працы навучэнца і тым самым садзейнічае фарміраванню навыкаў самаарганізацыі і рацыянальнага планавання вучэбнага часу” [2, С. 10-11]. Электронныя заданні, алічбаваныя і выкладзеныя ў інтэрнэт, дазваляюць удзельнікам прайсці курс ў любы момант – 24 гадзіны ў суткі, 7 дзён на тыдзень, 365 дзён на год. Увесь час знаходзячыся ў сеціве, карыстальнік можа падчас выканання заданняў звяртацца ў любыя дадатковыя анлайн-крыніцы.

Такім чынам, можна сказаць, што ўкараненне сучасных інфармацыйных тэхналогій у працэс вывучэння беларускай мовы бачыцца эфектыўным сродкам, які значна спрошчвае курс на ўсіх этапах. Даступнасць і разнастайнасць тэарэтычнага матэрыялу, варыятыўнасць заданняў, зручныя формы кантролю і фактычны выхад на глабальныя інфармацыйныя рэсурсы фарміруюць у навучэнца адпаведны стыль мыслення і змяняюць погляд на беларускую мову як на паўнаўраўнаважаную дысцыпліну з шырокімі магчымасцямі і перспектывамі.

#### Літаратура

1. Волженина, Н.В. Организация самостоятельной работы студентов в процессе дистанционного обучения [Текст]: учебное пособие / Н.В. Волженина. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2008. – 61 с.
2. Гильмутдинов, А.Х. Электронное образование на платформе Moodle [Текст] / А.Х. Гильмутдинов, Р.А. Ибрагимов, И.В. Цивильский. – Казань, КГУ, 2008. – 169 с.
3. Кравченко, Г.В. Работа в системе Moodle: руководство пользователя [Текст] : учебное пособие / Г.В. Кравченко, Н.В. Волженина. — Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2012. — 116 с.